

Energia

Venäjän ulkopolitiikan välineenä ja Suomi

- Venäjän vaikuttaminen Suomeen energian kautta
- Kuinka Eurooppa ymmärsi Venäjän väärin
- Energian geopolitiikka ja uusi imperialismi
- Mitä on tehtävä?

Veli-Pekka Tynkkynen

Helsingin yliopisto

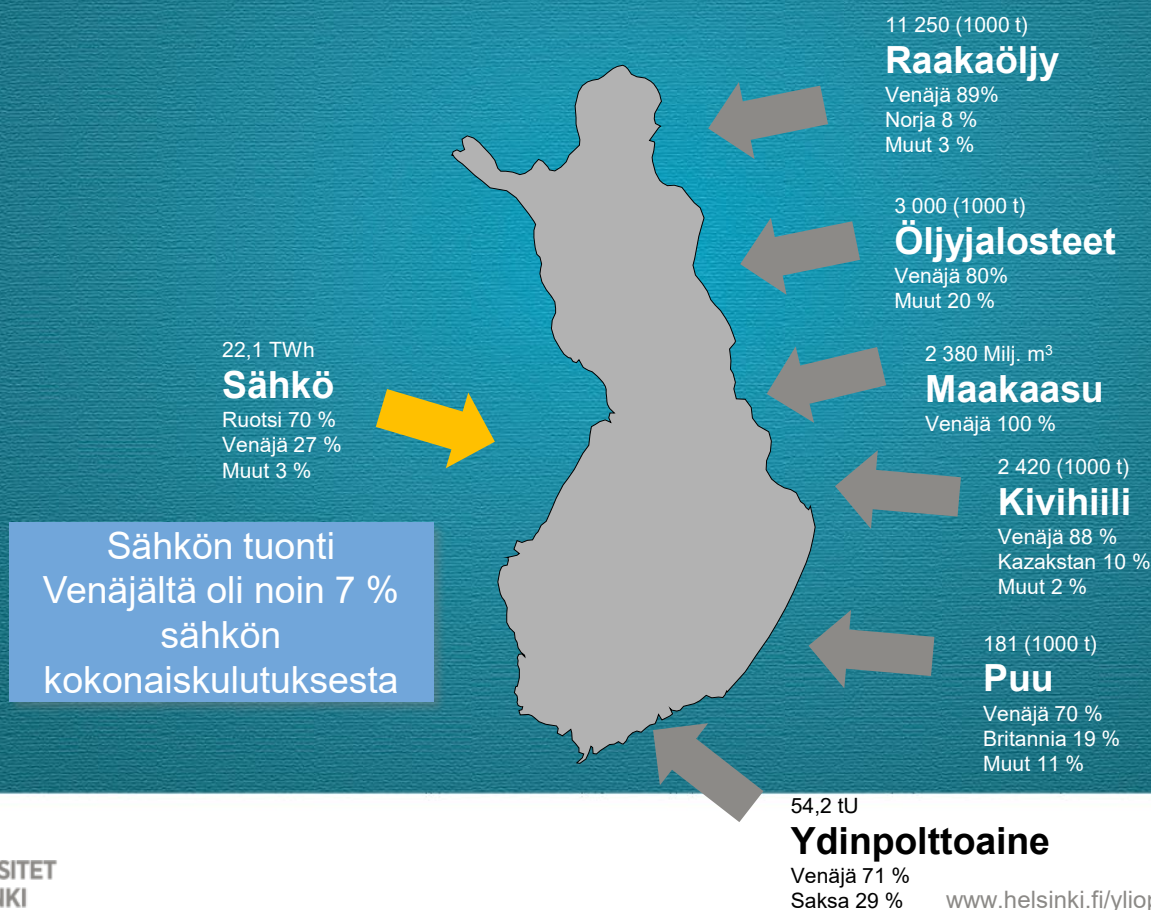
Suomen Venäjä-politiikka

- Vuoteen 1991: vahva Neuvostoliiton vaikutusvalta, erityisesti 1940- ja 1970-luvuilla
- ”Suomettuminen” = välttämättömyydestä tuli hyve: itsesensuuri, heikentynyt demokratia
- Vuodesta 1991: kasvava läntinen integraatio, mutta idänpolitiikan ydin
- ”Jälkisuomettuminen” = hyvät suhteet prioriteetti; Venäjän palkitseminen taloudellisesti väkivallan jälkeen

Energian tuonti Suomeen → 2022

1/3 energiasta venäläistä 60 % tuonnista Venäjältä

Venäjän energiavipuvarsi Suomessa → 2022

- Energiakauppa Venäjä-suhteiden ytimessä → Venäjän vaikutusvalta
- Hajauttamisen kustannukset kannustavat ymmärtämään Venäjää
- Suomi hyötyi Neste Oy:n kautta: halpa venäläinen öljy ja kaasu "ekologinen lokero"
- Fortum Oy:n investoinnit Venäjälle: "hyvä tahto" vs. "sormiruuvi"
- Ydinenergia ja ulkopolitiikka kietoutuivat yhteen: Venäjän kiristys

Kuinka Eurooppa ymmärsi Venäjän väärin

- Usko taloudellisen keskinäisriippuvuuden patoavan Venäjän väkivaltaa; Venäjälle talous tärkeämpi kuin imperiumi
- Usko liennyttävän *Ostpolitik*'in johtaneen NL:n kaatumiseen, sai jatkua
- Eurooppa ei vaatinut Venäjältä mitään; kauppa ja yhteistyö ehdotonta
- Euroopan kirjoittamaton Venäjä-strategia: väkivalta tuomittiin sanoin, mutta palkittiin laajemmalla yhteistyöllä
- Oppi Venäjälle: Eurooppa vastaa väkivaltaan tarjoamalla hyötyjä Venäjälle; porkkanoita ilman keppiä

HOW EUROPE GOT RUSSIA WRONG

'A refreshing combination between glimpses of personal memoirs and a deep assessment of the collective mental frameworks that helped sustain Russia's soft (or not so soft) power throughout Europe, told from a unique Finnish perspective.'

Margarita M. Balmaceda,
Seton Hall University, USA

'Tynkkynen provocatively challenges the long-dominant vision of interdependency as the key to European-Russian relations, demonstrating how European compromises on energy and the environment contribute to shared responsibility for violence in our current period.'

Laura A. Henry, Bowdoin
College, USA

'This book offers important analysis on how the EU and more widely the democratic world could learn from its strategic mistakes when dealing with authoritarian and totalitarian regimes. It illuminates the destructive interaction of energy and ecopolitics as the core of Russia's relations with Europe, and suggests that a new European strategy on Russia should rest on conditionality and containment.'

Katri Pynnöniemi, University of
Helsinki and National Defence
University, Finland

This topical book examines Europe's relationship with Russia from the 1990s onwards through three distinct lenses: energy, violence and the environment. Veli-Pekka Tynkkynen explores new ways of promoting and protecting the European objectives of peace, sustainability, democracy, and the rule of law.

Tynkkynen employs a Foucauldian power-analytics perspective to examine the influence and adaptability of the German-led Ostpolitik rationale, emphasizing the idea of peacebuilding interdependency. By juxtaposing European discourses to Russian and critically analyzing post-Cold War European Russia policy, the book shows how Europe got Russia wrong and what should be learned from past mistakes. It unfolds the repertoire of non-military means the EU could utilize to isolate and confine the colonial and imperial Russia. Ultimately, Tynkkynen proposes a new strategy for Europe – one that attracts, empowers and forces Russians to choose a more democratic and sustainable future.

Broad and interdisciplinary in scope, this book is invaluable for students and scholars of environmental politics and policy, international relations, and European politics. Its use of autoethnographic methods is also beneficial for policymakers and advisors concerned with Europe–Russia relations.

Veli-Pekka Tynkkynen is Professor in Russian Environmental Studies in the Aleksanteri Institute at the University of Helsinki, Finland.

Edward Elgar
PUBLISHING

The Lyptatts, 15 Lansdown Road, Cheltenham, Glos GL50 2JA, UK
Tel: + 44 (0) 1242 226934 Email: info@e-elgar.co.uk

William Pratt House, 9 Dewey Court, Northampton, MA 01060, USA
Tel: +1 413 584 9551 Email: elgarinfo@e-elgar.com
www.e-elgar.com www.elgaronline.com

ISBN 978-1-0353-1949-7

9 781035 319497

HOW EUROPE GOT RUSSIA WRONG

Veli-Pekka Tynkkynen

EE
Elgar

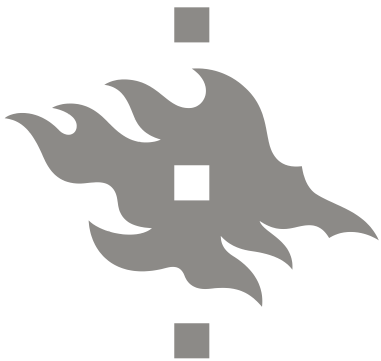
EE
Elgar

Veli-Pekka Tynkkynen

HOW EUROPE GOT RUSSIA WRONG

Energy, Violence, and the Environment

Energian geopolitiikka ja uusi imperialismin aikakausi

- Venäjän (ja Kiinan) sota sekä USA:n ”Donroe” oppi ja kauppasota uuden maailmanjärjestyksen katalysaattorit; vahvojen normit
- Energiasuurvallat ja väkivalta: Eurooppaa vastassa kolme imperialistista suurvaltaa; hajota ja hallitse
- Energiakauppa geopolitiikan ytimeen; houkuttelevista riippuvuuksista kohti virtojen avulla kiristystä ja pakottamista

Venäjän imperialismi ja materia

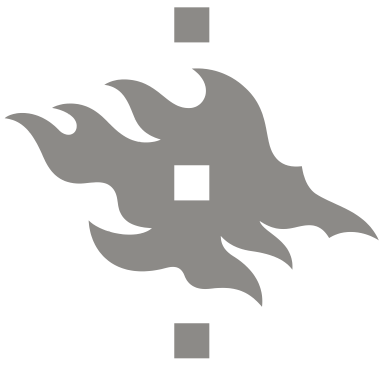
Energiasuurvallasta virtojen suurvallaksi

- Öljy ja kaasu: väkivallan mahdollistaja & ase Eurooppaa vastaan
- ”Fossiilinen imperiumi”: 1900-luvun geopolitiikka ja teknologia → demokratiaa, energiamurrosta ja ilmastotoimia vastaan
- Nähdä kuin Venäjä: kaikki virrat houkuttelun ja pakottamisen välineinä
- Lose-lose -ilmastostrategia: Venäjä kärsiköön, kunhan muut enemmän

Venäjä virtojen suurvaltana

- Energia: pehmeästä kovaan aseeseen – ja takaisin pehmeään
- Kuljetusreitit: ilmailu ja Koillisväylä
- Metallit: teräs, kevytmetallit (alumiini) & strategiset (nikkeli ja litium)
- Vilja: "nälkäpeli", Ukrainan viljan tuhoaminen ja Mustanmeren saarto
- Ympäristö: kiristäminen ja pelon lietsonta ekomurhan ja –riskien kautta
- Ihmiset: Syyrian pakolaiset 2015 -> teroitettu työkalu Puolassa 2021, Suomessa 2023
- Kyber: "suvereeni internet" ja kyberhyökkäykset, infosota
- Kriittinen infrastruktuuri: häirintä ja tuhoaminen
- Raha: äärioikeiston/-vasemmiston rahoittaminen lännessä
- Väkipolta: salamurhat ja sabotaasi Euroopassa

USA-Venäjä –hiilivetyakseli ja Kiina

- USA:n ja Venäjän ”fossiiliset imperiumit”: autokratian ja fossiilipopulismin paine idästä ja lännestä
- Kiina dilemma: suurempi riippuvuus ja pakotettu kompromissi
 - RePower & autonomia vs. Kiinan hallitsevat uusiutuvan energian hyödykeketjut
 - Globaali ilmastopolitiikka vs. Venäjän sota

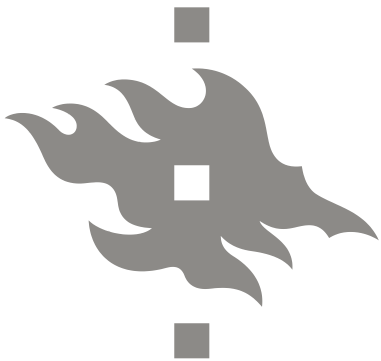
Kovan energia-aseen riskit vs. pehmeä energia-ase ja fossiilipopulismi

- Kova vs. pehmeä energia-ase

Ei yksi vaan kaksi turvallisuusongelmaa: huoltovarmuusriskit ja energiamarkkinoiden häiriöt **sekä** poliittinen vipuvarsi energian hinnoittelun ja kaupan ehtojen kautta

- Laaja-alainen vaikuttaminen – Virtojen suurvallat ja fossiilipopulismi

Sitomalla EU:n illiberaalit johtajat huokean fossiilienergian avulla Venäjän / USA:n etupiiriin maat hajottavat EU:n yhtenäisyyttä, jarruttavat EU:n energiamurrosta ja ilmastopolitiikkaa, heikentävät EU:n innovaatio- ja kilpailukykyä

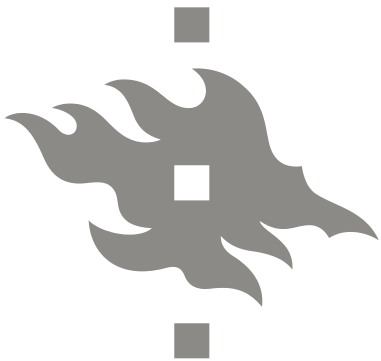
Fossiilisesta tuontienergiasta irtautuminen

- Nopeus valttia!
- Maksimaalisesti energiansäästön, energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian avulla
- Ilmastonmuutoksen hillintä ja ”fossiilisten imperiumien” vaikuttamisyritysten ehkäiseminen, ml. riippumattomuus Yhdysvalloista, on kasvava turvallisuuspoliittinen haaste

Euroopan geopoliittinen strategia: Energiamurros ja turvallisuus

- Kunnat: ”ensimmäinen puolustuslinja”, kyky vastustaa virtojen suurvaltoja pieni (Venäjä, Kiina, USA...)
- Kansallinen: alueellisesti oikeudenmukainen energiamurros (Itä-Suomi)
- EU/EuroNATO: geopoliittinen (sotilaallinen) strategia <-> strateginen (taloudellinen) autonomia
- Puolustus-, energia- ja ilmastopolitikka paras Venäjä / USA –strategia – energian, ilmaston, turvallisuuden ja demokratian yhdistäminen
- Fossiilipopulismien ja ilmastojarrutuksen vastustaminen

Turvallisuus osana paikallista energiamurrosta

- Mitkä ovat paikallisen fossiilitalouden jatkumisen turvallisuusongelmat?
”Oletko tietoinen tukemastasi diktatuurista ja väkivallasta?”
- Mistä uusiutuvan energian materiaalit tulevat?
- Tiedon hankinta -> tietoisuuden lisääminen -> vastuullisuuden vaatiminen energiateollisuudelta ja päättäjiltä
- **Energiamurroksen tarina: kytkeä turvallisuus, demokratia ja ympäristövastuu, torjua fossiilipopulismia ja ilmastojaarrutusta**

Venäjän ympäristöpolitiikan tutkimusryhmä

Tutkimusryhmä vuodesta 2014

**14 hanketta Venäjän energia- ja
ilmastopolitiikasta, Euroopan
energiaturvallisuudesta, arktisesta**

3,5 M€ ulkopuolista rahoitusta

KIITOS!